

Livets väg

nr 39

Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig (Joh. 14:6).

Vägen genom Bibeln (17)

Förkortningar:

Ex. = Exodus = 2 Mos.

Jetros råd till Mose

I andra Mosebok, kap. 18 berättas det vidare:

Nästa dag satte Mose sig för att döma folket, och folket stod omkring honom från morgonen ända till kvällen. När Moses svärfar såg allt han gjorde för folket, sade han: ”Vad är det för bestyr du har med folket? Varför sitter du här ensam, medan allt folket måste stå omkring dig från morgon till kväll?” Mose svarade sin svärfar: ”Folket kommer till mig för att fråga Gud. De kommer till mig när de har någon rättssak, och då dömer jag mellan dem. Jag låter dem veta Guds stadgar och bud” (Ex. 18:13-15).

Mose var den av Gud utvalde ledaren för folket. Gud hade kallat Mose när han mötte honom i den brinnande busken (Ex. 3:1ff). Denna uppenbarelse skedde när Mose vallade fåren vid Horebs berg (= Sinai berg, ett bergsmassiv med flera höga toppar. Högst är Djebel Musa, 2285 m och Djebel Katharin 2880 m över havet). Vid kallelsen hade Gud sagt: *Jag är din faders Gud, Abrahams, Isaks och Jakobs Gud.* Och så hade Gud gett Mose befallningen att gå till Faraos med orden:

”Jag ska vara med dig. Och här är ditt tecken på att det är jag som har sänt dig: När du har fört folket ut ur Egypten, ska ni hålla gudstjänst på detta berg” (Ex. 3:12).

Nu hade Gud gjort allt det underbara han lovat Mose. Folket hade befriats och Faraos hade gått under. Mose var nu på väg till Sinai igen för att hålla gudstjänst på berget, som Gud hade befallt.

Men att vara ledare för ett så stort folk (600 000 vapenföra män och dessutom kvinnor, barn, leviter och äldre) var ingen lätt sak. Vi har tidigare läst om hur folket klagade och knotade och ville återvända till Egypten. Men Gud hade hjälpt Mose i hans tunga ämbete. Gud hade gett folket manna att äta varje dag och kött från en stor mängd vaktlar och dessutom vatten ur klippan.

Så hade Gud också gett Mose den stora glädjen att hans svärfar Jetro kom på besök med Mose familj. Han fick på nytt träffa sin fru Sippora och barnen. Han berättade för sin svärfar om allt underbart Gud hade gjort och han fick uppleva glädjen av att Jetro också tog emot och trodde på Guds ord. Ingenting kan vara mer glädjande för en förkunnare än att uppleva att människor kommer till tro på Herrens ord och håller fast vid det.

Men ett stort folk måste ha en fast ledning. Detta visste Mose och han tog sitt styrande och dömande ämbete på stort allvar. Från tidig morgon till sen kväll arbetade han intensivt med att döma och undervisa folket. Vi förstår att det var en lång, lång kö av människor som kom till Mose för att få hjälp med alla möjliga

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkblad

Nr 39, 4 nov 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

ärenden. Då kom Jetro till hans hjälp. Troligen var Jetro en van ledare i sitt eget folk. Han kunde därför ge Mose goda råd. Det står:

”Ditt sätt att arbeta är inte bra. Både du själv och folket som är hos dig blir ju uttröttade. Den här uppgiften är alldeles för tung för dig, och du kan inte klara av den ensam. Lyssna nu på mig! Jag vill råda dig, och Gud ska vara med dig. Du ska föra folkets talan inför Gud och lägga fram deras ärenden inför honom. Du ska upplysa dem om stadgar och bud och låta dem veta vilken väg de ska vandra och vad de ska göra” (Ex. 18:17-20).

Jetros exempel visar hur en god ledare ger vägledning åt en annan ledare, som inte är lika erfaren. Så skall det vara i en rätt kyrka, där prästerna hjälper och stöder varandra i det svåra och tunga ämbetet. Vi kan t.ex. se hur Paulus’ brev till Timotheus innehåller den äldre och mera erfarna apostelns råd till sin yngre ämbetsbroder, biskopen Timoteus. Paulus skriver bl.a.:

”Målet med förmaningen är kärlek ur ett rent hjärta, ett gott samvete och en uppriktig tro. Det målet har vissa missat och förfallit till tomt prat. De vill vara lärare i lagen men förstår varken vad de säger eller vad de så säkert uttalar sig om” (1 Tim. 1:5-7).

Lägg märke till att Jetro inte försöker bestämma över Mose utan kommer med sina råd som en god äldre* vän och troende kollega. Så vill Gud att vi som kristna skall tjäna varandra med de nådegåvor vi har fått. Framför allt framhåller Jetro vikten av att Mose för fram folkets ärenden *inför Gud*. När en ledare förtröstar på Guds ledning och lägger fram problemen för Honom går det väl. ”*Gud ska vara med dig*”, säger Jetro.

Så framför Jetro sitt konkreta råd till Mose:

[* Mose var 80 år, svärfadern Jetro troligen äldre.]

Men välj ut åt dig dugliga män från allt folket, män som fruktar Gud, är pålitliga och hatar oärlig vinst, och sätt dem till föreståndare för folket, några över tusen, andra över hundra, andra över femtio och andra över tio. De ska alltid döma folket. Varje viktigt ärende ska överlåtas till dig, men i alla enklare mål ska de döma själva. Så ska du göra din börda lättare, genom att de bär den tillsammans med dig. Om du gör på det sättet och om Gud befäller dig det, så kan du hålla ut. Och allt folket här kan då också gå hem i frid” (Ex. 18:21-23).

”Om Gud befäller dig det”, säger Jetro. Varje plan måste läggas i Guds hand. Vi har i den kristna kyrkan stor frihet att organisera det kyrkliga livet på olika sätt. Det finns inte en bestämd kyrkoordning angiven i Bibeln. Men allt skall ske i god ordning och i ömsesidig kärlek. Detta kan vi lära oss av Jetros exempel. Han visste säkert av erfarenhet hur viktigt det är att kalla pålitliga medhjälpare som är ärliga och skötsamma. De skall ”*frukta Gud och hata oärlig vinst*”. Då kan de allt efter förmåga vara lämpliga att sättas som domare över en mindre grupp på 50 personer, en lite större på 100 och en riktigt stor på 1000. Ja, somliga skulle bara få ansvar för 10 personer.

Vi kan jämföra detta med den lutherska kyrkans traditionella organisation av prästerskapet. Där har man delat in kyrkan i stift under en biskop, i kontrakt under en prost och i församlingar med kyrkoherdar, vilka sedan i sin tur har haft komministrar, adjunkter och diakoner. Bibeln säger inte att kyrkan måste organiseras just så, men det har visat sig vara en god och fungerande ordning.

Enligt Jetros förslag skall de enklare ärendena avgöras i de mindre grupperna av sådana som är lämpade för detta. Men till de större grupperna måste sådana

kallas som har större erfarenhet och kunskap. De verkligt svåra och viktiga ärendena skall Mose själv ta hand om.

När man har en sådan organisation vinner man många fördelar. De som är ledare för de största grupperna får då inte en orimlig arbetsbörda. De vet också att de under sig i de mindre grupperna har ärliga och skötsamma personer som är omutbara och inte har anseende till personen när de dömer. De som leder de mindre grupperna får så småningom stor erfarenhet där och kan sedan gå vidare till en högre befattning. Framför allt kommer alla ledarna, både de högre och de lägre att utgå från samma norm och ledstjärna: Guds inspirerade och ofelbara ord.

Det visar sig nu att Mose är en klok och ödmjuk ledare. Han snäser inte av sin svärfar. Han säger inte: ”Det här ska du inte blanda dig i. Jag vet bäst hur folket skall ledas. Det är mig Gud har kallat!” Istället står det:

Mose lyssnade till sin svärfars ord och gjorde allt som han sagt. Han valde ut dugliga män ur hela Israel och gjorde dem till huvudmän för folket, till föreståndare över tusen, över hundra, över femtio och över tio. Dessa skulle alltid döma folket. Alla svårare ärenden skulle de överlåta till Mose, men alla enklare mål skulle de själva avgöra. Sedan lät Mose sin svärfar resa hem, och han återvände till sitt land” (Ex. 18:24-27).

Den ledare som alltid har en ”besserwisser”-attityd lyckas sällan eller aldrig väl. Många onödiga och sorgliga strider i kyrkan har uppkommit genom att präster och biskopar velat uppträda som egoistiska herrar över folket. Att vara en Guds ledare eller biskop är inte detsamma som att alltid veta bäst. Detta visar oss Mose ödmjuka exempel. Han lyssnade till sin svärfars ord. Han lade säkert fram saken i bön och kom fram till att han skulle

lyda det goda rådet.

Martin Luther har här en lång utläggning om hur viktigt Jetros råd är både i den världsliga och i den andliga styrelsen. I nästa nummer skall Luthers tankar om detta närmare presenteras.

Vi läste hur stor vikt Jetro lade vid att de som skulle leda och döma en grupp var ärliga och skötsamma. Detta är en viktig princip. Ingen skall kallas till ett ämbete som inte först har blivit prövad. Därför betonas det om och om igen i Skriften att alla som kallas till prästämbetet i kyrkan måste ha goda egenskaper och vara väl skickade att undervisa i Guds ord. Paulus skriver bl.a.:

En församlingsledare [biskop, präst] måste vara oklanderlig, en enda kvinnas man, nykter, förståndig, aktad, gästfri och en god lärare. Han får inte missbruka vin eller vara våldsam, utan ska vara vänlig, fridsam och fri från pengabegär... Han får inte vara nyomvänd så att han blir högmodig och faller under djävulens dom. Han måste också ha gott anseende bland de utomstående, så att han inte får dåligt rykte och fastnar i djävulens snara (1 Tim. 3:1-7).

Församlingsledaren ska som Guds förvaltare ... hålla sig till lärans tillförlitliga ord, så att han både kan uppmuntra med sund undervisning och tillrätta-visa motståndarna (Tit. 1:7-9).

Oavsett organisation så är detta något av det viktigaste för Guds församling. Det är varje kristens ansvar och plikt att se till att det bibliska predikoämbetet upprättas i kyrkan genom att man gemensamt kallar sådana präster som i allt håller sig till Guds ord och som också själva lever som de lär. Då kommer Guds ord att läras rent och klart och sakramenten förvaltas rätt enligt Kristi instiftelse till människors salighet.

Forts. i nästa nr